

CAPVT III.

TRes igitur hæc species amicitia sunt, & in his omnibus iuxta æqualitatē quodam modo amicitia appellatur. Nam & amici secundum virtutem, in æqualitate quadā virtutis sibi inuicē amici sunt. Alia porro in his differentia secundum excessum: velut est Dei erga hominem virtus, (id enim aliud amicitia genus est) & in vniuersum velut principis erga subditū. Quemadmodū & iustū aliud est: proportionē enim æquale, numero verò minime. Quo in genere sunt pater erga filium, & beneficium erga beneficium passum. In his verò ipsis discrimina quædam elucēt, quando alia est patris erga filium ratio, & viri erga uxorem: hæc quidem vt principis erga subditum, illa verò vt benefici erga beneficium passum. In his aut profusus nō, aut certē non similiter redamare contingit. Ridiculum enim fuerit, si quis Deo exprobrat, si non pro eo ac ab hominibus amatur, vicissim ipse diligit: aut principi, quod non æqualem amorem subditis præstet. Imperanti enim vt ametur, non vt amet, aut certē alio pacto conuenit. Verū oblectatione nihil est discriminis, siue vt in opulente, erga facultates domesticas, & sobolem suam, vel vt egens erga id, quo potitur. Quocirca similiter se habet in amicis, qui ob vtilitatē, & qui ob delectationem conciliantur. Nam hi quidem iuxta æqualitatem, illi verò iuxta excessum amici sunt. Proin quemadmodum illi expostulant, si non ex æquo viles sint, ac beneficiis respondeant: sic hi etiā ob delectationē. Quod in amatois vsu venit, vbi pæpe ex eiusmodi causis rixæ suboriuntur, ignorante scilicet eo, qui amat, rationem esse diuersam in iis, quæ animi promptitudinē spectant. Quocirca contentionis causam amatus se meminisse arbitratur. Hæc (inquit) non diceret amans, ex eo scilicet, quod rationem eandem esse existimat.

CAPVT IIII.

Cum igitur tres amicitia species sint, secundum virtutem, secundum vtilitatem, & secundum voluptatem, rursus hæc in duo distinguuntur. Alie enim iuxta æqualitatem, alie iuxta excessum sunt: amicitia quidem vtræque, amici verò iuxta æqualitatem tantum. Absurdum enim sit, amicum vocare vtrū puero, eò quod amet, & ametur. Nam est excellentem virum amari alicubi conuenit, si tamen redamet ipse, vt dedecus impropertur, vt qui amet indignum. Nam dignitate quadam, æqualitateque ponderatur amicitia. Quædam igitur est gratis defectu, quædam verò ex virtutis, generis, aut alio quopiam

A Κερδισμον γ'.
Tρία ἡρώου εἶδη ταῦτα φιλίας, ἐν πάσι ἢ τούτοις, κατ' ἰσότητά πως λέγεται ἢ φιλία. καὶ γὰρ οἱ κατ' ἀρετὴν φίλοι ἐν ἰσότητι πως ἀρετῆς εἰσι φίλοι δὴ μάλιστα. δὴ καὶ διαφορὰ τούτων, ἢ κατ' ἰσότητος, ὡς ἀφ' αὐτοῦ ἀρετῆς πρὸς ἀνδραποπι. πᾶσι γὰρ ἔπειρον εἶδος φιλίας, καὶ ὁμοίως ἀρχοντος καὶ ἀρχομένου, κατὰ τὴν καὶ τὸ δίκαιον ἔπειρον. κατ' ἀνδραποπι γὰρ ἴσον, κατ' ἀρετὴν μὲν δὲ ἐκ ἴσου, ἐν ταῦτα τῷ γὰρ πᾶσι πατὴρ πρὸς υἱόν, καὶ ὁ δὲ βεργάτης πρὸς τὸ δὲ βεργηθέντα. αὐτὸ δὲ τῶν τούτων διαφοραὶ εἰσιν, δὴ καὶ πατρὸς πρὸς υἱόν, καὶ ἀδελφῶν πρὸς γυναικα. αὐτὴ ἡρώ ὡς ἀρχοντος καὶ ἀρχομένου, ἢ δὲ βεργάτης πρὸς βεργηθέντα. ἐν ταῦταις δὲ ἢ ἐκ ἕνεστιν, ἢ οὐχ ὁμοίως τὸ ἀπφιλείδεται, γὰρ ἴσον γὰρ εἰς τὴν ἐγκρασίην τῷ θεῷ, ὅτι οὐχ ὁμοίως τῷ ἀπφιλείδεται ὡς φιλείται ἢ τῷ ἀρχοντι καὶ ἀρχομένῳ. φιλείδεται γὰρ, ὡς φιλείν, τῷ ἀρχοντος, ἢ φιλείν δὴ μάλιστα ἔσπον. καὶ ἢ δὲ ἢ διαφορῶν οὐδὲν· εἰ τε τῶ ἀντάμοις ὅτι τῷ αὐτῷ κτήματι ἢ πειδί, καὶ τῶ ἐνδεῷ ὅτι τῷ γινόμενα. ὡς δὲ αὐτῶς καὶ ὅτι τῷ δια τῷ χρηστῶν φίλων, καὶ ὅτι τῷ δὲ ἢ δονῶν, οἱ μὲν κατ' ἰσότητά εἰσιν, οἱ δὲ κατ' ἰσότητος. διὰ καὶ οἱ ἐκείνους οἰδύμενοι ἐγκραστῶν εἰσι, καὶ μὴ ὁμοίως χρηστῶν εἰσιν, ἢ δὲ ποιῶσι καὶ ὅτι τῶ ἢ δονῶν. δὴ μάλιστα ἐν τοῖς ἐσθητικοῖς πᾶσι γὰρ αὐτοῖς τῷ μάλιστα δὴ μάλιστα πολλὰ ἀνέως ἀρχοντες γὰρ ὁ ἐσθρῶν, ὅτι οὐχ ὁ αὐτῶς λόγος τοῖς ὅτι τῷ πρὸς θυμῶν, διὰ δὲ ἀνέως εἰσιν ὁ ἐσθρῶν πρὸς αὐτῶν αὐτῶν ἐσθρῶν λέγον. οἱ δὲ τῶ νομίζουσι τὸν αὐτὸν εἶδος λόγον.

Κερδισμον δ'.

E **Q**uædam autem eirnetia præterea sunt, videlicet φιλίας, κατ' ἀρετὴν καὶ τὸ χρησίμου, καὶ κατ' ἰσότητά, αὐτῶν πάλιν διηρησθῆναι εἰς δύο· αἱ ἡρώ γὰρ κατ' ἰσότητά, αἱ δὲ κατ' ἰσότητος εἰσιν φιλία μὲν οὐκ ἀμφοτέρω, φίλοι δὲ οἱ κατ' ἰσότητά. αὐτοῖς γὰρ αὐτῶν εἰ ἀνδραποπι φιλεί δὲ καὶ φιλείται εἰνα καὶ φιλείδεται μὲν δὲ τὸν ἰσότητος. εἰ δὲ φιλῆ, ὡς εἰδὲ φιλῆ ὡς ἀνέως φιλῶν. τῷ γὰρ ἀξία τῷ φίλον μετρεῖται, καὶ τῷ ἰσότητά. τὰ ἡρώ οὐκ εἰ ἡλικίας ἕλκεται, ἀλλὰ ὁμοίως φιλείδεται τὰ δὲ κατ' ἀρετὴν, ἢ γὰρ ὅτι κατ' ἀρετὴν τῶν αὐτῶν

indigna